

Skärgårdarnas Riksförbund, SRF, organiserar den fastboende befolkningen runt hela kusten från Luleå i norr till Koster i väster samt på öarna i de stora insjöarna. SRF arbetar med förutsättningarna för boende, arbete och service året runt i landets skärgårdar.

Till

Miljödepartementet

Dnr: M2020/02032

m.remissvar@regeringskansliet.se

m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se

Remissvar på utredningen Tillgängliga stränder - ett mer differentierat strandskydd (SOU 2020:78)

Innehåll

Sammanfattning.....	2
Endast marginella ändringar i strandskyddslagstiftningen har föreslagits.....	3
Det utvidgade strandskyddet - förslaget om en ökad differentiering undantar stora glesbebyggda områden.....	3
Hållbar utveckling i våra skärgårdar - förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet	4
Agenda 2030	5
Talerätt.....	5
De areella näringarna.....	5
Vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet.....	5
Inget behov av att förstärka strandskyddet.....	5
Större lokalt inflytande behövs.....	6
Behov av författningsändringar – ta bort nyföretagarförbudet i skärgårdarna	6
Utvärdering av den nuvarande strandskyddslagstiftningens legitimitet saknas.....	6
Inrätta en ny Strandskyddsdelegation 2.0	7
Termen landsbygdsområde - utvecklingsrekvisitet tas bort.....	7
Definitionen av exploateringstryck behöver arbetas om	8
Övrig kommentar - Utvidgning i vattnet.....	8

Skärgårdarnas Riksförbund (SRF) har tagit del av utredningens förslag och har följande synpunkter:

Sammanfattning

- Utredningens förslag innebär bara marginella förändringar av strandskyddslagen. *SRF anser att det kvarstår ett starkt behov av göra om strandskyddslagstiftningen i grunden.*
- Utredningens huvudförslag om inrättande av landsbygdsområden tillstyrks i princip.
- SRF avstyrker bestämt att lättnader i strandskyddet inte ska kunna gälla i områden med utvidgat strandskydd. Samma regler måste gälla överallt, eftersom mycket omfattande områden idag har utvidgat strandskydd till 300 m. Det bör ges ett förnyat uppdrag att se över och minska det utvidgade strandskyddet till en utredningsgrupp som besitter breda kompetenser.
- SRF anser att för att kust- och skärgårdsområdet ska var ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart behöver det finnas människor där som bor och verkar året runt och som upprätthåller hävden och den biologiska mångfalden och tar ansvar för en utvecklad besöksnäring som ger stadsmänniskor möjlighet till ett berikande friluftsliv.
- Talerätt enligt MB 16 kap ska gälla för skärgårdens föreningar som generellt är engagerade i miljö och hållbarhet i skärgårdarna.
- SRF anser att företagandet inom de areella näringarna behöver underlättas och att undantaget från dispens även ska gälla när jordbruk, fiske och besöksnäring kombineras.
- Grunda vikar av särskild betydelse bör ges biotopskydd i stället för stärkt strandskydd.
- SRF anser inte att det finns behov av större restriktivitet beträffande strandskyddsdispens.
- SRF anser att det kommunala och regionala inflytandet behöver stärkas. Kommunerna ska ha mandat att besluta i strandskyddsfrågor och även regionerna bör ha en roll.
- SRF anser att ett nytt särskilt skäl för dispens bör införas generellt som tydligt medger att nya verksamheter kan etableras inom strandskyddat område. Utredningens förslag till formulering i § 18 d förordas att läggas till som ett generellt särskilt skäl.
- SRF anser att maxtider behöver sättas upp för hur lång tid handläggningen av ett dispensärende får ta. Idag går verksamheter förlorade på grund av att entreprenörer inte kan vänta ut besluten.
- SRF anser att det saknas legitimitet för hur strandskyddslagstiftningen tillämpas idag när skärgårdsbefolkningen nekas att uppföra ett nytt generationsboende eller starta eller utvidga sin näringsverksamhet, vanligen inom 300 m från stranden. Proportionalitetsprincipen är satt ur funktion. På öar utan fast landförbindelse behöver det vara rimliga sträckor att ta sig från båten till hemmet eller annan verksamhet. Behovet av tillgång till en närliggande brygga och även båthus under vinterhalvåret är rimligt och legitimt. SRF står bakom strandskyddslagstiftningens intentioner och lagens bokstav, men saknar tillit till det sätt som den tillämpas.

- SRF anser att en Strandskyddsdelegation 2.0 bör inrättas i enlighet med den nationella strategin för hållbar utveckling i hela landet och Strandskyddsdelegationens förslag, med en bred representation av myndigheter med olika kompetenser. Den ska ha till uppgift att utfärda rekommendationer och anvisningar och ha överinseende över att intentionerna i strandskyddslagstiftningen följs. Den bör även ha till uppgift att lämna analysrapporter och eventuella rekommendationer till regeringen.
- SRF anser att termen "LIS-område" ska behållas. Den är inarbetad och adekvat.
- SRF anser att den föreslagna definitionen av exploateringsstryck inte kan läggas till grund för en lagstiftning.

Endast marginella ändringar i strandskyddslagstiftningen har föreslagits

I Januariavtalet kom man överens om att tillsätta en utredning som skulle se över och föreslå hur strandskyddet kan göras om i grunden. Det skulle bli betydligt enklare att bygga strandnära i områden med låg befolkningstäthet och exploateringsstryck. Förslagen skulle också syfta till att förbättra förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet främst för småföretagare, besöksnäring och gröna näringar i områden med lågt exploateringsstryck.

Inledningsvis kan SRF konstatera att utredningen inte har lyckats med sitt uppdrag. Man har skruvat lite på regelverket och lagt förslag om vissa marginella lättnader. För att "balansera" föreslår man ytterligare skärpningar i ett redan strikt regelverk.

Strandskyddslagen har i olika omgångar reviderats och mindre förändringar har tillkommit. Samtidigt har överklaganden lett till att Miljööverdomstolen gång på gång har gjort skärpningar i sina tolkningar så att det idag är en stor diskrepans mellan lagens bokstav och hur den uttolkas. I de intresseavvägningar som ska göras (proportionalitetsprincipen) vägs de skärgårdsboendes intressen ofta lätt, även om det inte finns någon negativ inverkan på strandskyddets syften. Därför hade det varit av vikt att utredningen verkligen gjort den grundläggande förändring av lagen som behövs. Det hade också varit en möjlighet att få bättre sammanstämmighet med vad som står i lagen och hur den tillämpas. SRF anser att det finns ett fortsatt behov av göra om strandskyddslagstiftningen i grunden.

Det utvidgade strandskyddet - förslaget om en ökad differentiering undantar stora glesbebyggda områden

SRF ställer sig i princip bakom förslaget om hur ett *landsbygdsområde* ska kunna utpekas. Utredningens förslag har potential att förbättra förutsättningarna för näringsverksamhet i områden i godkända "landsbygdsområden".

SRF finner det däremot orimligt att man samtidigt gör *landsbygdsområde* oanvändbart för större delen av våra kust och skärgårdsområden genom att förutsätta att områden med utvidgat strandskydd ska undantas. Man inte kan göra ett generellt undantag för områden med utvidgat strandskydd oaktat om det uppfyller kriterierna i övrigt. Är ett område gles bebyggt och har lågt exploateringsstryck ska samma regler gälla. Det handlar om likhet inför lagen.

Det utvidgade strandskyddet om 300 m är utlagt över mycket stora geografiska områden. Enligt Naturvårdsverkets analys från 2014 handlar det om ca 5 100 kvadratkilometer, utanför det lagstadgade strandskyddet om 100 meter, Sörmland och Blekinge inte inräknat. Det motsvarar 2 500 mil i en 200 m bred zon, eller omräknat till 510 000 hektar som är ett större område än hela Skånes åkeryta som en jämförelse.

Samtidigt konstaterar Naturvårdsverket att strandens viktigaste del ur natursynpunkt är de 30 metrarna närmast sjön där de strandunika växterna och djuren återfinns. 300 meter upp på land hittar man inte några strandlevande växter och djur.

Motiveringarna för utvidgat strandskydd är svepande och olika för olika länsstyrelser. Att ett område är utsett som riksintresse har varit tungt vägande, trots att riksintressen inte ska utgöra hinder för utveckling om det inte medför en påtaglig skada på riksintresset. Ett enskilt hus eller brygga kan knappast utgöra en påtaglig skada på ett geografiskt omfattande riksintresse. I många fall har dessutom ett flertal skyddsinstrument lagts i lager över varandra på ett sätt som kan ifrågasättas. Tillgängligheten till mark och vatten i stora delar av landets kust- och skärgårdsområden är i stort obegränsad även om det finns bebyggelse i närheten. Att upprätthålla ett strikt strandskydd längs mil efter mil av öde stränder med motiveringen att strandskyddets syften är hotade stämmer inte med verkligheten. Den sammanlagda längden av Sveriges alla stränder är 386 000 km. Det finns mycket strand och natur att upptäcka för var och en som är intresserad av det.

Skärgårdsbor som alla andra uppskattar att vi har ett 100 m skydd av våra stränder och att vi har allemansrätt och har ingen önskan att se en okontrollerad exploatering av våra stränder. Men vi vill ha rättvisa villkor för vår möjlighet till utveckling.

SRF anser att områden med utvidgat strandskydd inte kan undantas från att utpekas som landsbygdsområde om kriterierna i övrigt är uppfyllda. SRF anser även att det bör ges ett förnyat uppdrag att se över och minska det utvidgade strandskyddet. Uppdraget ska ges till en utredningsgrupp som besitter andra och bredare kompetenser än naturskydd.

Hållbar utveckling i våra skärgårdar - förutsättningar för bostäder och näringsverksamhet

I regeringens skrivelse *Nationell strategi för hållbar utveckling i hela landet 2021–2030* anger man att det ska finnas likvärdiga möjligheter att bo, leva och verka i såväl glesa som täta miljöer och att lösningarna kan se olika ut.

I utredningen saknas helt ett kust- och skärgårdsperspektiv. Det saknas förståelse för att det är skilda förutsättningar för den som faktiskt verkar, bor och är beroende av livet i skärgården och den som uppehåller sig där under sin fritid under sommarhalvåret. Idag minskar befolkningen i skärgårdsområdet på ett oroande sätt.

Den näringsverksamhet som är dominerande i skärgården idag är småföretagare som arbetar med besöksnäring och service av olika slag, men också jord- och skogsbruk. För att få ekonomin att gå ihop behöver man ofta kombinera flera av dessa verksamheter. Skärgårdsbefolkningen har av tradition varit mångsysslare för att överleva.

En levande skärgård med människor som bor och verkar där är positivt för samhället ur flera aspekter och innebär att den ekonomiska och sociala hållbarheten i skärgårdsområdet kan upprätthållas.

Hävden och den biologiska mångfalden upprätthålls när det fortfarande finns jordbruk och boende på öarna. Exploatering behöver inte medföra negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden eller friluftslivet. För att bevara och värna om miljö och natur behövs det människor som axlar det ansvaret. Friluftslivet och besökare berikas genom att få tillgång till ett öppet skärgårdslandskap med betande djur, iordningställda aktiviteter, plus logi och mat. Majoriteten av dagens urbana människor efterfrågar det – det ser vi tydligt när besökare kommer ut till våra öar för att få nya upplevelser. Det är också friluftorganisationernas uppfattning.

Det mesta som sker i skärgården sker i närheten av sjön som man på olika sätt alltid är beroende av. I glest befolkade skärgårdsområden ställer strandskyddet till med problem för de fåtal människor som bor och verkar på öarna. Skärgårdsbefolkningen nekas att uppföra ett nytt generationsboende eller starta eller utvidga sin näringsverksamhet inom 300 m från stranden. På öar utan fast landförbindelse utgår allting från närmaste brygga och det behöver vara rimliga sträckor att ta sig från båten till hemmet eller annan verksamhet. Därför har skärgårdsbebyggelsen alltid lagts samlad kring en byhamn eller bryggor. När man bor man året runt på en ö utan fast landförbindelse bör det vara en självklarhet att man också får bygga en närliggande brygga och även ett båthus för att kunna angöra säkert kalla och mörka höst och vinterdagar.

Ytterligare en anledning till varför det är angeläget av hållbarhetsskäl att stödja en kvarvarande bofast befolkning i skärgårdarna är ur ren försvarstekniks synpunkt. Det är bra för vår beredskap att det finns ögon och människor som känner de geografiska förhållandena mer i detalj.

SRF anser att för att kust- och skärgårdsområdet ska var ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart behöver det finnas människor där som bor och verkar året runt.

Agenda 2030

Skärgårdsbefolkningen lever dagligen i samklang med några av målen i Agenda 2030 - Mål 3 God hälsa och välbefinnande, Mål 14 Hav och marina resurser och Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald. Däremot anser vi att Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen inte omfattar oss när det gäller strandskyddet. Mål 16 anger att *"Alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa samt ska ha möjlighet att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattande. God samhällsstyrning och rättsstatens principer är grundläggande mål och medel för utveckling."* SRF anser att bestämmelserna över resurser och möjligheter till utveckling är satt ur spel för de bofasta genom de genomgripande regleringar som lagt över våra skärgårdsområden.

Talerätt

Vi som bor året runt i skärgårdarna får ett naturligt intresse och engagemang i natur- och miljöfrågor eftersom vi i vår vardag lever mitt i naturen och har vanligen inskrivit i våra föreningsstadgar att vi ska verka för en god miljö och hållbarhet i skärgårdarna. SRF anser att skärgårdarnas föreningar bör ha talerätt i Miljöbalks- och PBL-frågor i enlighet med Århuskonventionen på samma sätt som miljö- och fritidsorganisationer. Vi organiserar ett stort antal människor och är direkt berörda sakägare.

De areella näringarna

Utredningen för ett resonemang kring de areella näringarna. Det råder idag osäkerhet om vad som gäller beträffande lokalisering av byggnader och av omsättningskravet. SRF anser att de förslag som förts fram är relevanta. I skärgården lever näringsidkarna av mångsyssleri, vilket är nödvändigt för att få ekonomin att gå ihop. Betesdrift på öarna kan man inte försörja sig på, men det kan ge ett viktigt tillskott i ekonomin för den enskilde och är av väsentlig betydelse för samhället och den biologiska mångfalden. Lagstiftningen bör underlätta och inte försvåra för de areella näringarna i skärgården. Eftersom en stor del av företagen i skärgården har besöksnäring som en viktig inkomstkälla kombinerat med jordbruk och ibland även fiske borde besöksnäringens verksamhetens del i kombination med jordbruk och fiske undantas från strandskyddet. Detta gäller även vattenbruk som fortsättningsvis bör räknas som areell näring på samma sätt som fisket. För vattenbruket finns ett annat och omfattande regelverk som träder i kraft när någon vill starta en vattenbaserad odling. SRF anser att företagandet inom de areella näringarna behöver underlättas och att undantaget från dispens även ska gälla när jordbruk, fiske och besöksnäring kombineras.

Vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet

Mjuka grundbottnar täcker mycket stora arealer längs Sveriges kuster och det finns olika typer av mjukbottnar med olika grad av känslighet för växt- och djurliv. Utredningen föreslår att det för grunda mjukbottnar ska råda särskild restriktivitet att ge dispens, men att olika mjukbottenmiljöer måste kunna behandlas olika. Bedömningen av om en mjukbottenmiljö är av särskild betydelse för växt- och djurliv ska då ske *i varje enskilt fall*, utifrån förhållandena och förutsättningarna i området.

SRF kan ställa sig bakom den intentionen, men vet av erfarenhet att kommuner och länsstyrelser inte har resurser att undersöka botten i det enskilda fallet, utan för säkerhets skull nekar dispens. (Jämför behandlingen av 300 m i vatten.) SRF anser därför att det föreslagna författningsskyddet inte bör införas, utan att särskilt värdefulla mjukbottnar i stället får bioskydd efter det att kvalitativa inventeringar har genomförts.

Inget behov av att förstärka strandskyddet

Möjlighet till dispens är idag mycket restriktiv. Strandskyddet stärktes i förra lagändringen 2009 och är delvis för starkt som det nu är. Även där bebyggelsen redan är ianspråktagen behövs möjlighet att utveckla boende eller verksamheter, så som utredningen också påpekar. I PBL och MB finns redan de verktyg som behövs för att reglera detta.

Huvuddelen av de dispenser som ges rör utbyggnader eller renoveringar av befintliga hus på befintliga tomter där strandskyddet redan är borttaget. Förslaget innebär att ett område som redan är ianspråktaget och inte har någon betydelse för strandskyddets syften ändå ska hanteras med särskild restriktivitet. Det förekommer ytterst få fall av ny exploatering i dag längs svenska stränder. Det är inte rimligt att vattennära områden som redan är bebyggda och ianspråkta inte ska kunna få fortsätta att utvecklas. SRF anser inte att det finns behov av att ytterligare förstärka strandskyddet, ens i starkt exploaterade områden.

Större lokalt inflytande behövs

Enligt direktiven ska utredningen föreslå åtgärder som ökar det lokala inflytandet. Det kan vi inte se att man har gjort. Förslaget är att en kommun, på samma sätt som idag för LIS-områden, får föreslå ett "landsbygdsområde" i sin översiktsplan, men det är länsstyrelsen som slutligen avgör om man kan godkänna kommunens önskemål.

Kommunerna ska ta fram utredningsmaterial och erfarenheten visar att kraven på underlag kan växa på ett orimligt sätt. Principer för hur mycket utredningar och vad de ska innehålla behöver tas fram för att styra upp den verksamheten. Det har i LIS-hanteringen framgått hur olika länsstyrelser gör olika bedömningar och ställer olika krav beroende på olika interna kulturer och förhållningssätt.

SRF anser att kommunerna ska ha mandat att själva besluta över vilka områden som ska kunna få lättnader i strandskyddet. Det är kommunerna som har detaljkännedomen om de lokala förhållandena och kan vikta vad som är till kommuninnevånarnas bästa. Man måste ha förtroende för att de kommunala företrädarna önskar en bra miljöstatus i sina kommuner och att innevånarna ska ha bra tillgång till kommunernas stränder.

SRF saknar också en diskussion och förslag på regionernas roll som *ansvariga för utvecklingsfrågor*. *Regionerna* bör ha en påverkansmöjlighet i frågor om strandskydd. Jämför regeringens skrivelse 2020/21:133 *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet*, där det understryks att myndigheternas medverkan i det regionala utvecklingsarbetet ska ske i samverkan med den som har det regionala utvecklingsansvaret.

SRF anser att kommunerna ska ha mandat att ta beslut om vilka områden som ska kunna få lättnader i strandskyddet och att även regionerna ska ha en roll i detta.

Behov av författningsändringar – ta bort nyföretagarförbudet i skärgårdarna

Av de författningsändringar som föreslås anser vi att den föreslagna § 18 c bör tas bort och § 18 d bör införas som ett generellt skäl för dispens. Den föreslagna formuleringen av § 18 d, *särskilt skäl för dispens att det behövs för byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som är nödvändiga för en verksamhet, om verksamheten har en fördel av ett strandnära läge*, vill vi starkt bifalla. Ett sådant särskilt skäl behövs och är efterfrågat sedan länge. Det behöver införas generellt och inte bara i landsbygdsområden. Det har sedan den senaste ändringen i strandskyddslagen 2009 inte varit möjligt att få dispens för att starta en **ny** verksamhet inom ett strandskyddsområde. SRF anser att det nyföretagarförbud som därmed tillämpas strider mot rättsstatens principer och att det utgör en negativ särbehandling av de människor som bor och verkar inom ett strandskyddat område när de inte har möjlighet att få ta tillvara sina resurser och möjligheter till utveckling.

Långa handläggningstider förstör verksamheter

Idag kan det ta mycket lång tid innan en sökande får svar på sin ansökan om dispens. I vissa län får den sökande vänta flera år när en länsstyrelse har beslutat att ta till sig ett ärende och överpröva det. En solnedgångsbestämmelse behöver införas så att när en viss tid passerats, högst ett halvt år, beviljas dispens med automatik. Som det är idag finns många exempel på entreprenörer som gett upp att driva utvecklingsprojekt på grund av det motstånd och den tidsutdräkt besluten tar. SRF anser också att det behöver regleras hur lång tid handläggningen av ett dispensärende får ta.

Utvärdering av den nuvarande strandskyddslagstiftningens legitimitet saknas

I utredningen ingick att utvärdera den nuvarande strandskyddslagstiftningens legitimitet och tillämpning i olika delar av Sverige. Utredningen har inte gjort något försök till en sådan utvärdering. I de konsekvensbedömningar som utredningen har gjort saknas dessutom en analys av konsekvenserna av förslagen för dem som är bofasta och har sin verksamhet i skärgårdarna.

Bland skärgårdsbefolkningen saknar det utvidgade strandskyddet legitimitet eftersom det lagts ut över så stora områden med mycket svepande skäl. Det är tydligt vid Naturvårdsverkets utvärdering 2014 att olika länsstyrelser har gjort olika bedömningar och har olika förklaringar på vad man grundar sina beslut på. Många av besluten har överklagats av både enskilda och kommuner, vilket visar på bristen av legitimitet och att det uppfattas som orimligt.

Riksdagen beställde även en översyn 2009 av det utvidgade strandskyddet med avsikten att det skulle tillämpas i enlighet med intentionerna i lagstiftningen – där det behövs i det enskilda fallet – och i ett uppdrag till länsstyrelserna ingick att det skulle reduceras kraftigt. Så blev dock inte fallet och många av riksdagens ledamöter och partier har uttryckt sin besvikelse eller uppgivenhet över detta. Legitimiteten för strandskyddet är ifrågasatt när skärgårdsbefolkningen nekas att uppföra ett nytt generationsboende eller starta eller utvidga sin näringsverksamhet, vanligen inom 300 m från stranden. Proportionalitetsprincipen är numera satt ur funktion. På öar utan fast landförbindelse utgår allting från närmaste brygga och det behöver vara rimliga sträckor att ta sig från båten till hemmet eller annan verksamhet. Därför har skärgårdsbebyggelsen alltid lagts samlad kring en byhamn eller bryggor. Behovet av tillgång till en närliggande brygga och även båthus under vinterhalvåret är rimligt och legitimt.

Det är olyckligt att utredningen misslyckats med att göra om strandskyddslagstiftningen i grunden och på sätt gjort det möjligt att öka lagstiftningens legitimitet. SRF står bakom strandskyddslag-stiftningens intentioner och lagens bokstav, men saknar tillit till det sätt som den tillämpas.

Inrätta en ny Strandskyddsdelegation 2.0

När Strandskyddsdelegationen upphörde och överlämnade sin slutrapport 2015 framförde man ett antal förslag och rekommendationer utifrån de erfarenheter man gjort. Delegationen såg ett fortsatt behov av en funktion för nationell kraftsamling om samordning och samverkan. Delegationen föreslog därför en satsning som de kallade *Samverkan Strandskydd*, där relevanta sektorsmyndigheter, länsstyrelser, kommuner och regionala utvecklingsorgan skulle samlas för att identifiera behov och samordna utförandet av stödsatser för strandskyddsreglernas tillämpning. Inom ramen för *Samverkan Strandskydd* föreslog delegationen att det skulle tillsättas en nationell styrgrupp, samt att en satsning på regionalt stöd till att strandskyddsreglerna tillämpas lika över landet, när förutsättningarna är lika. Delegationen ville därför betona den regionala nivåns betydelse för möjligheterna till en differentierad tillämpning av strandskyddsreglerna.

Strandskyddsdelegationen kom bland annat fram till att intentionerna bakom regeländringarna 2009/2010 inte utfallit som avsett, dvs differentiering genom restriktivitet i exploaterade områden och lättnader i skyddet där det fanns god tillgång på oexploaterade strandområden, utan att det fortsatt blivit tvärtom, trots att en sådan differentiering har ett brett stöd.

SRF anser att en Strandskyddsdelegation 2.0 bör inrättas i enlighet med Strandskyddsdelegationens förslag, med en bred representation av myndigheter med olika kompetenser. Den ska ha till uppgift att utfärda rekommendationer och anvisningar och ha överinseende över att intentionerna i strandskyddslagstiftningen följs. Den bör även ha till uppgift att lämna analysrapporter och eventuella rekommendationer till regeringen.

Detta är helt i linje med regeringens skrivelse 2020/21:133 *Nationell strategi för hållbar utveckling i hela landet* där behovet understryks av samverkan mellan statliga myndigheter, regioner och andra aktörer och att det är angeläget att statliga myndigheter i sina verksamheter beaktar vilka konsekvenser som myndigheternas beslut eller åtgärder får för landsbygderna. Där anges också att regeringen behöver få ett bra underlag för myndigheternas medverkan i det regionala utvecklingsarbetet och att det är viktigt att fortsätta att följa upp myndigheternas arbete. SRF önskar se att tankarna i strategin verkligen blir genomförda.

Termen landsbygdsområde - utvecklingsrequisitet tas bort

Utredningen kallar de områden där det ska vara lättare att få tillåtighet att bygga för "*landsbygdsområde*". Termen leder helt fel - hela landsbygden är landsbygdsområde. *LIS Landsbygdsutveckling i strandnära områden* är ett relevant och inarbetat begrepp som bör behållas i stället för att på ett förvirrande sätt försöka ladda om ett befintligt begrepp med ett nytt innehåll partiellt. Det blir också fel när utredningen markerar att det inte ingår i strandskyddets syften att främja utveckling och vill ändra på termen LIS-område på grund av det. Det finns inget som säger att det ligger i strandskyddet att hindra utveckling. SRF anser att termen LIS-område är inarbetad och adekvat och bör behållas för glesa landsbygdsområden med lättnader i strandskyddet.

Definitionen av exploateringstryck behöver arbetas om

SCB har på uppdrag av utredningen tagit fram ett sammanvägt förvaltningsindex, utifrån variablerna folkbokförd befolkning, byggnader och taxeringsvärden. SRF anser inte att detta index är användbart utan att det bygger på för mycket osäkerheter som kan leda till godtycklighet i avvägningarna. Exempelvis är frågan om vem som bor eller formellt är folkbokförd på en fastighet i skärgården inte lätt att ha en uppfattning om och är dessutom i ständig förändring. Man kan till exempel ha bostad på fastlandet dit man flyttar när isen varken bär eller brister och skriver sig där. SRF anser inte att det index som föreslagits kan läggas till grund för en lagstiftning.

Övrig kommentar - Utvidgning i vattnet

Det finns anledning att undra över varför länsstyrelserna har lagt ut så mycket utvidgat strandskydd i vatten. Vanligt är tydligen att man har dåliga kunskaper om hur det ser ut under vattenytan och lägger ut ett skydd som en säkerhetsåtgärd. Några länsstyrelser har haft styrkan att av samma anledning låta bli att utvidga i vatten och hänvisar till att underlag saknas och om behov uppstår kan man utvidga när det visar sig behövas. Erfarenheten har visat att exploateringstryck saknas för byggnationer i vattnet utanför 100 meterszonen och att eventuella åtgärder är enligt Länsstyrelsens bedömning och erfarenhet är föremål för prövning enligt annan lagstiftning.

För Skärgårdarnas Riksförbund
Jungfruskär 2021-04-30

Lotten Hjelm
Ordförande

Vår Bo grupp, Bo Tyrefors, RoseMarie Hellén, Olle Forsberg, Maria MalmLöf och Bengt Almkvist har arbetat med materialet och arrangerat ett webinarium och en workshop på temat med deltagare från hela landet.

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND
Borgen 126, 472 95 Varekil
info@skargardarna.se   www.skargardarna.se